

**Zaključci trećeg međunarodnog znanstvenog stručnog skupa „HRVATSKO
OPLEMENJIVANJE BILJA, SJEMENARSTVO I RASADNIČARSTVO I
EUROPSKE INTEGRACIJE“**

Šibenik, Solaris, Hotel Niko*** 29. 09. - 01. 10. 2010. god.

Skupu je prisustvovalo 130 - 150 sudionika
Dodijeljena su priznanja „ZLATNO SJEME“

- **Zavodu za kukuruz Bc Instituta d.d. Zagreb:**
u kategoriji „NAJRAŠIRENIJI HIBRID KUKURUZA U REPUBLICI HRVATSKOJ
u 2010. god. za hibrid Pajdaš
- **Poljoprivrednom institutu Osijek**
u kategoriji „NAJRAŠIRENIJA SORTA SOJE U REPUBLICI HRVATSKOJ u
2010.god“ za sortu IKA
- **Stanku Krešiću, dipl. ing. agr.**
Za dugogodišnji doprinos razvoju sjemenarstva u Republici Hrvatskoj

Na skupu je prezentirano 37 znanstveno-stručnih izlaganja 119 autora i koautora. Uz većinu predstavnika iz Hrvatske na skupu su bili predstavnici iz Austrije i Slovenije koji su u svojim izlaganjima prezentirali iskustva u sektoru sjemenarstva i rasadničarstva kod njihovog ulaska u EU.

Na skupu su utvrđene slijedeće činjenice:

- Prema prezentiranim iskustvima nakon ulaska u EU u Sloveniji se dogodio veliki pad u sektoru oplemenjivanja bilja i sjemenarstva
- Hrvatska danas uvozi sjemena i sadnog materijala u vrijednosti 65 mil. USD dok izvozi do 15 mil. USD, deficit iznosi 50 mil. USD. U izvozu prevladavaju žitarice osobito kukuruz dok se uvoze gotovo sve kulture
- Iz vanjskotrgovinske bilance je vidljivo da je potpuno zanemarena domaća proizvodnja sjemena nekih vrsta poljoprivrednog bilja (sjemena krmnog bilja, sjemena suncokreta, sjemena šećerne repe, sjemena krumpira i sjemena svih povrtlarskih kultura) uvjetovala deficit navedenih kultura te supstituciju proizvodnje uvozom
- Uvozom sjemena i sadnog materijala stalno se pojavljuju bolesti i štetnici koji ranije nisu bili prisutni u RH
- U 2009. godini 4.000 t sjemena kukuruza izvezeno je iz Hrvatske, a 1.500 t se uvezlo
- U 2002. godini udjel proizvedenog sjemena hibrida kukuruza domaćih selekcija bilo je 72%, a 2010. godine 41%

- Zabrinjava najniža proizvodnja sjemenskog kukuruza u zadnjih 10 godina (2010. god. 3.000 ha, a u 2009.god je bilo 6.000 ha)
- U Hrvatskoj (slično kao i u Austriji) od uzorkovanih uzoraka na tržištu najslabije kvalitete bilo je sjeme povrća, krmnog bilja i soje
- Uvoz sadnog materijala u 2009. godini iznosio je 37 mil USD, a izvoz 1,5 mil USD
- Stagnacija rasadničarstva jer nema potpora za podizanje trajnih nasada (u 2010. godini 22 % manje loznih cijepova u proizvodnji, a još je 19 % druge godine u proizvodnji)
- Povećava se udio certificiranog sadnog materijala (2006. god 2 %, 2010. god 20 %)
- Ključni problem buduće proizvodnje certificiranog sadnog materijala autohtonih i drugih sorata potrebnih za hrvatsko vinogradarstvo i voćarstvo je održavanje matičnjaka visokih kategorija sadnog materijala (predosnovni i osnovni)

Na skupu su donijeti sljedeći zaključci:

Oplemenjivanje bilja i sjemenarstvo

- Ojačati i zaštititi hrvatsko oplemenjivanje bilja, sjemenarstvo i rasadničarstvo pred ulazak u EU.
- Svoju neovisnost Hrvatska može zadržati osiguranjem vlastitog sjemena i sadnog materijala
- Neophodna je potpora obaveznoj upotrebi certificiranog sjemena i sadnog materijala
- U EU nema izravnih potpora sjemenarstvu i rasadničarstvu, ali se treba izboriti za indirektnu potporu sektoru sjemenarstva kroz:
 - sufinanciranje certifikacije sjemena i sadnog materijala
 - izgradnju i opremanje objekata
 - potporu uzdržnoj selekciji domaćih sorti i ekopopulacija (povrća) kao osnove za revitalizaciju domaće sjemenske proizvodnje (kroz mjere ruralnog razvoja –kao potpora za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja)
- Međusobno uskladiti propise u području sjemenarstva i rasadničarstva
- Pojačati nadzor i kontrolu uvoznog sjemena (sjemena povrća, krmnog bilja)
- Pojačati nadzor sortnosti uvoznog sjemena i sadnog materijala (vegetativne probe)
- Smanjiti direktne troškove nadzora sjemenske proizvodnje na minimum kroz sufinanciranje rada Zavoda za sjemenarstvo
- Pokrenuti i potaknuti ekološko sjemenarstvo
- Utvrditi popis domaćih autohtonih sorti i ekopopulacija, napraviti njihov opis i upis na Listu čuvanih sorti Republike Hrvatske

- Pokrenuti aktivnosti na prikupljanju starih domaćih sorti i ekopopulacija povrća za trajnu pohranu u Nacionalnoj banci biljnih gena
- Potaknuti prilagodbu podtlačnih pneumatskih sijačica za sjetvu tretiranog sjemena insekticidima (od 1. 11. 2010. godine obavezna u EU)

Rasadničarstvo

- Za unapređenje voćarstva i vinogradarstva nužno je povećati kvalitetu sadnog materijala što je moguće napraviti stručnom introdukcijom najnovijih svjetskih selekcija, kao i klonskom selekcijom autohtonih sorata
- U Hrvatskoj treba pokrenuti veću proizvodnju sadnog materijala ukrasnog bilja jer se uvoze iznimno velike količine (više od 30 mil USD)
- Kako klonsku selekciju provode znanstvene institucije potrebno je osigurati sredstva i subjekte koji će gospodariti s matičnim materijalom proisteklim iz ovog postupka

Predsjednik Hrvatskog agronomskog društva
Dr. sc. Josip Haramija, dipl. ing. agr.

